

Sınıf Yönetimi Kapsamı

Sistemler varlıklarını sürdürebilmek için dışarıdan girdiler alırlar, ardından bu girdileri işlerler ve son olarak işlenen girdileri yeni bir formda yine dışarıya ürün olarak verirler. Eğitimin temel sistemleri okullar iken, eğitim ve öğretim etkinliklerinin gerçekleştiği işleme yerleri sınıflardır. Öğrenciler, okulda geçirdikleri zamanlarının önemli bir kısmını bu işleme yeri olan sınıflarında geçirirler. Bu yüzden, bu sınıfların, öğrencilerin her türlü maddi ve manevi ihtiyaçlarını karşılayabilecekleri, içinde bulunmaktan mutlu olacakları bir mekân olması gerektiği düşünülmektedir. Aynı zamanda öğretmenler de zamanlarının büyük bir kısmını sınıflarda geçirirler.

Sınıf yönetimi, öğrencilerin öğrenme etkinliklerini, davranışlarını ve kaynakları öğrenme amaçlarını gerçekleştirebilecek şekilde eşgüdümlemektedir. İyi bir sınıf yönetimi becerisine sahip öğretmen, belirli sınıf yönetimi yöntemlerini bilir ve kullanır. Bu ortamın oluşturulması sürecinde en büyük sorumluluk öğretmendir. İyi bir sınıf yönetimi becerisi sınıf içi sorunları çözer, öğretmenlerin tükenmişliğini azaltır ve mesleki doyumunu artırır.

Sınıf yönetimi, öğrencilerin öğrenmelerine yardımcı olan düzenli ve güvenli bir sınıf ortamının oluşturulmasını ifade eder. Sınıf yönetimi, etkili bir öğretim ve öğrenmeye ilişkin stratejilerin geliştirilmesini ve uygulanmasını konu alır. Sınıf yönetiminde amaç, öğrencilerin öğrenme motivasyonunu geliştirecek olumlu, düzenli ve güvenli bir sınıf ortamı oluşturmak ve sürdürmektir.

Sınıf yönetimi lisans, yüksek lisans düzeyinde ders olarak okutulmaktadır. Ayrıca bu alanda lisansüstü düzeyde birçok tez çalışması bulunmaktadır.

1997 yılında Yüksek Öğretim Kurulu eğitim fakültelerinin yeniden yapılanmaları çerçevesinde ders programlarında da değişiklikler yapmıştır. Bu fakültelerin öğretmenlik meslek bilgisi dersleri arasına "Sınıf Yönetimi" adı altında bir ders konmuş olması bu önemli değişikliklerden biridir.

Sınıf yönetimi dersi; öğretmenin öğretimi sırasında, öğrencisini daha iyi tanımasına, onu daha iyi motive etmesine, onunla daha iyi iletişim kurmasına, zamanını daha iyi kullanmasına, sınıfta çıkabilecek disiplin olaylarına daha iyi çözümler getirmesine, sınıf ortamını daha iyi düzenlemesine, sınıf içi etkinliklerini planlamasına yardımcı olacak bilgiler vermektedir.

Sınıf yönetimi, sınıfta etkili bir öğrenme-öğretme sürecinin gerçekleşebilmesi ve sonuçta beklenen eğitsel başarıya ulaşılabilmesi için gerekli ortam ve koşulların hazırlanıp sürdürülmesini ifade eder. İyi bir sınıf yönetimi öğretmenin iletişim becerilerinin, planlama ve organizasyon becerilerinin, açıklama ve gösterimdeki yeterliliğinin, güdüleme ve pekiştirme becerilerinin niteliği ile doğru orantılıdır.

- ✓ **İletişim Becerileri;** İletişimin en önemli ögesi dildir. Öğretmen, kullandığı dille öğrencilerin davranışlarını kontrol etmelidir. Yargılayıcı değil, betimleyici bir dil kullanılmalıdır. Konuşurken öğrencilerle sohbet eder gibi konuşmalı, cümleleri kısa ve anlaşılır olmalıdır. Alaycı ve küçümseyici sözcükler kullanmamalıdır. Ses tonu monoton olmamalı, temiz olmalı ve sınıftaki her öğrenciye ulaşmalıdır. Konuşurken öğrencileriyle göz teması kurmalı, onlarla isimleriyle hitap etmelidir. Öğrencilerine karşı dostça tutum sergilemeli, öğrencilerin duygularını anlatmalarına elverişli ortam hazırlamalıdır. Beden hareketleri ve jestleri, bakışları, giyimi ölçülü olmalıdır.
- ✓ **Planlama ve Organizasyon Becerileri;** Öğretimin planlaması; belirli bir konunun, belirli bir zaman içerisinde öğrencilere en iyi şekilde öğretilmesi için ihtiyaç ve imkanların en iyi şekilde kullanılması ve gerekli bütün ayrıntıların ayarlanmasıdır. Uygulamaların başarısı, hazırlık döneminde yapılan çalışmaların yeterliliğine bağlıdır. İyi düzenlenmemiş eğitsel etkinlikler iyi öğrenmeye götürmezler. Etkili sınıf yönetiminin ön koşullarından biri de sınıfın fiziksel ve düşünsel yapılarıyla ilgili ön düzenlemelerdir. Öğretmen, etkili bir sınıf yönetimi için sınıf organizasyonunu da düzenlemelidir.
- ✓ **Açıklama ve Gösterim Yeterliliği;** Açıklama , öğretilcek hususların sözle anlatılması, gösterim ise bunların göze hitap eder hale getirilmesidir. Öğretmen, öğrencilere herhangi bir konuda ya da sorulan soruda açıklama yaparken basitten zora doğru bir sıra izlemelidir. Öğrencilere herhangi bir konuda açıklama yaparken önce konu öğretmen tarafından anlatılmalı, daha sonra örnek uygulamalarla öğrenciye gösterilmelidir.
- ✓ **Güdüleme ve Pekiştirme Yeterliliği;** Güdüleme, öğretme- öğrenme sürecine, öğretmen ve öğrencilerin gönül güçleri ile katılımını tanımlamaktadır. Başarılı bir güdülenme, öğrencinin ilgi, beklenti ve gereksinimlerine dönük bir iletişimin sonucudur. Öğretmen, öğrencilerini yakından tanımalı ve eğitim amaçlarıyla sınıfın beklentilerini uyuşturmalıdır. Öğrencilerin ilgi ve ihtiyaçlarına uygun güdülemeler yapmalıdır. Pekiştirme, bir davranışın ileride yinelenme olasılığını artıran uyarıcı olarak tanımlanmaktadır. Pekiştireç kullanmada öğretmen, öğrencilerin öğrenme güçlükleri, gelişim düzeyleri, psikolojik yapıları, yaş ve cinsiyetleri gibi değişkenlere göre esnek bir anlayış izlemelidir. Öğretmen, pekiştireç kullanırken öğrencilerin arasındaki bireysel farklılıkları göz önünde bulundurmalıdır.

Ulusal	Uluslararası
1 Tek bir kuruma bağı standart bir içeriğe dayalı	Alan uzmanlıklarına dayalı esnek bir kapsam
2 Kuramsal ağırlıklı	Kuram ve uygulama ağırlıklı
3 İlk çalışma Mehmet Ali Kısakürek Sınıf Atmosferi (1985)	İlk Çalışma Brown(1850)
4 İlk kitap Hüseyin Başar (1994)	İlk Kitap William Chandler Bagley (1907)
5 Kitap yazarlarının alandan olma durumunun yetersizliği	Kitap yazarlarının alandan olma durumunun yeterliği
6 Ders kitabı	Başvuru /Araştırma kitabı
7 Kitap yazarlarının kuramcı ağırlıklı olması	Kitap yazarlarının uygulamacı kuramcı olarak dağılım göstermesi
8 Araştırma yetersizliği ve Nicel araştırma çokluğu	Araştırma ağırlıklı çalışmalar ve Nicel ve nitel araştırma dengesi
9 Bir disiplin olması	Bir uzmanlık alanı olması
10 İlk ve ortaokul kademsine yönelik olması	Tüm kademelere yönelik olması
11 %10 Araştırma	%45 araştırma
12 Erkek	Kadın Erkek
13 Olumsuz bakış	Olumlu bakış
14 Öğretmen merkezli	Öğrenci merkezli
15 Anahtar kelime az	Anahtar kelime çok
16 Çeviri	Özgün
17 Kural	Motivasyon
18 Sorun çözme	Sorun önleyici

Konular

- ✓ Öğrenci davranışını etkileyen sosyal ve psikolojik faktörler
- ✓ Sınıf ortamı ve grup etkileşimi
- ✓ Sınıf yönetimi ve disiplinle ilgili kurallar geliştirme ve uygulama
- ✓ Sınıf içinde zaman kullanımı
- ✓ Sınıf organizasyonu
- ✓ Motivasyon
- ✓ İletişim
- ✓ Yeni bir döneme başlangıç
- ✓ Olumlu ve öğrenmeye uygun bir ortam yaratma
- ✓ Sınıf içinde karşılaşılan davranış problemleri ve bunlara karşı geliştirilecek önlemler

